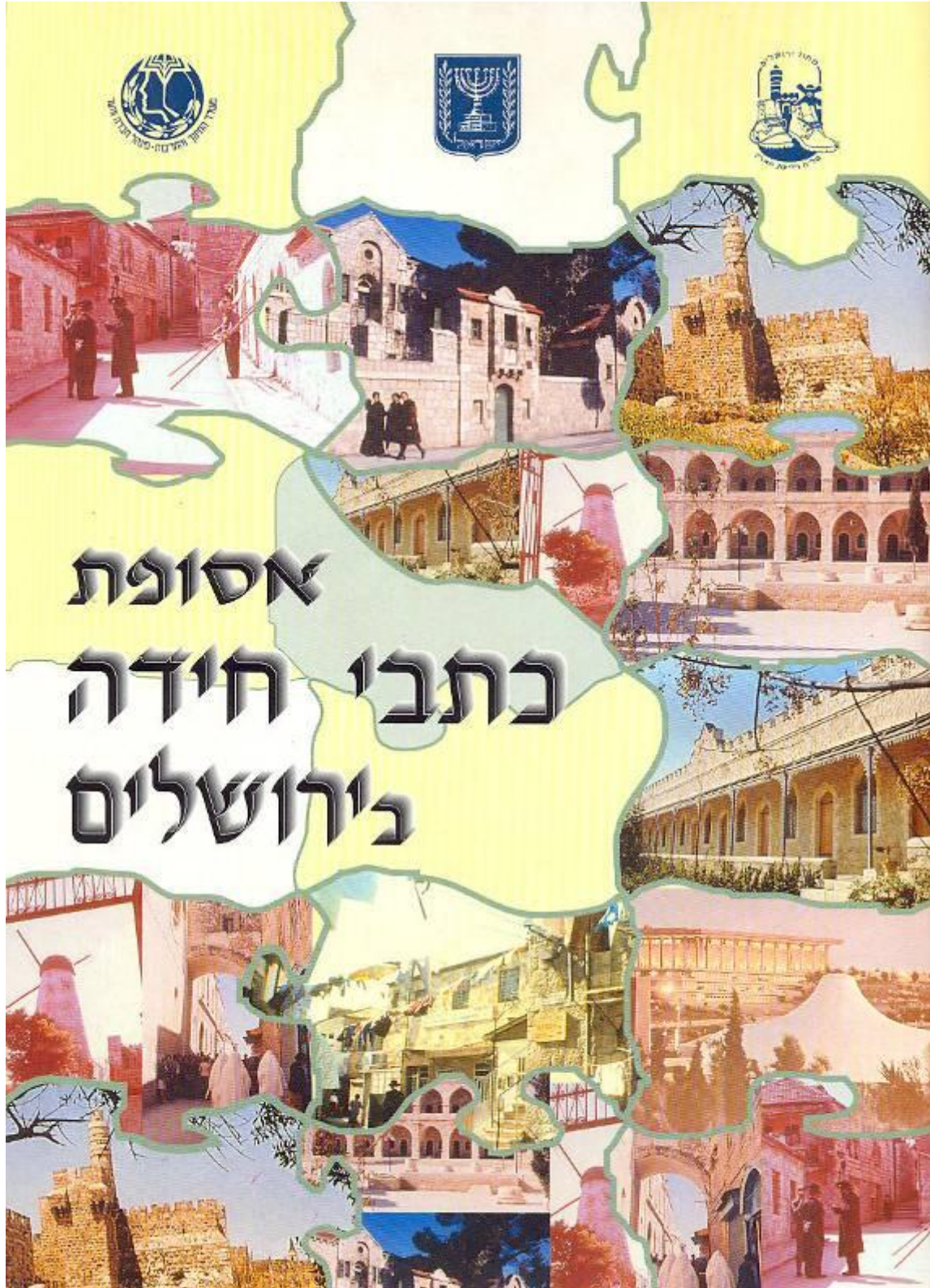

אסופת כתבי חידה – תשבצים ותפזורות

אסופת כתבי חידה

לקוחים מתוך חוברת הצעות לשיעורי חינוך, פעילויות ואירועים לקראת שבוע ירושלים שפורסמה על ידי מינהל חברה ונוער

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Noar/KatalogPirsumim/YerushalayimBiratlsrael/AsufathkitveiChidah.htm>

"ומזמן לזמן מגיע משלוח חדש של היסטוריה והבתים והמגדלים הם חומרי אריזתה"
(שירי ירושלים/יהודה עמיחי)

ציר 1

- 1) בדרך הפונה אל הים
מול "המוביל הלאומי" הישן
עמוד אבן ניצב ברחבה
ובו מילה אתת חצובה (רשום את המילה) _____
ואכן זאת נעשה בסירנו -
בזו הבירה - ירושלים עירנו:
נשמע סיפורים, נראה מקומות
הקשורים לחמישים אלו שנות...
- 2) מדרום לנו בניין גדול ומרשים
החלו לבנותו בשנות החמישים
בו התכנס בירושלים לראשונה
הקונגרס הציוני העשרים ושלושה
שם המבנה _____
- 3) נדרים ברחוב העלייה
עד לשלט בו מוזכר
אחד מארבעת המינים
הלוא הוא ה _____
- 4) נמשיך עד לבית זה וסביבנו נביט
כאן היתה שיח' באדר - שכונה ערבית
במלחמת השחרור נטשוה התושבים
ובבתים הריקים התאמנו מפקדים וגדנעים
לכן נקראה גבעת ר"ם
ראשי תיבות - רמת מפקדים
איזה מוסד נמצא כיום בבית זה? _____
- 5) בדרך אל בית "הרשות השופטת" הלבן
גשר שעליו ללכת לא נתן
משם נזדרז ונרוץ
אל המפגש בין הנשיא והאלוף (הסתכלו במפה)

מי הנשיא? _____ מי האלוף? _____
על איזו חזית פיקד? _____ באיזו מלחמה? _____

(6) עם האלוף דרומה נלך בדממה
ונכבד את זכרם של הנופלים
למען תקומת המדינה
המבנה דמוי כיפה / אוהל (מחק את מיותר)
שם המבנה _____

(7) בסמוך מדרום לרוחת חיילינו
מוסד ובו פעילות תרבותית
בחצר בעיני אבן זועמות
בנו סמלה של בירתנו מביט
מי מביט בנו? _____ שם המוסד _____

(8) נחזור לדרך "בונה המשכן"
במספר אחת עשרה "בית העם" שכן
כאן נערך המשפט לצורך הנאצי אייכמן.
היום המבנה נקרא _____

(9) מול המבנה ברחבה
שכן בעבר "מועדון המנורה"
היה זה מרכז לחיילים משוחררים
שבמלחמת העולם לחמו בגרמנים
את סמל המועדון בכיכר חפשו
ואת המילה המופיעה שם רשמו _____

(10) הבה נערוך "בארץ" טיולון
דרך הנצי"ב התבור והשומרון
נחצה את רחוב אגריפס
ול"מרכז כלל" נגיע
שם שכן פעם "אליאנס"
בית הספר המקצועי של חברת כי"ח
ליד בנק דיסקונט במרכז כלל
ניצב שערו הישן של בית הספר הנ"ל
העתיקו את הכתובת שבשער _____

(11) את רחוב יפו חצו בזהירות
הנכם נצבים בכיכר החרות
בכיכר - כלי נשק נורא
שעל הערבים בתש"ח הטיל מורא
שם כלי הנשק _____
שם ממציאו _____

(12) מזרחה נמשיך בדרכם של נביאים
ונפגוש את רחוב "יצרן השלגונים"
בו מול מספר עשרים בית גבוה ניצב
שעל גגו במלחמת ששת הימים
התמקם לו חפ"ק פקוד-מרכז
בכניסה הראשית שלט צנוע

יספר לנו על הבניין כמעט את כל הידוע

שם המבנה _____

השנה העברית בה נחנך _____

13 סמוך לנו כיכר נעמ"ת

ממנה לרחוב בני ברית נצעד

נעצור ונביט בבית מספר שתיים

כאן הוקמה הספרייה הראשונה בירושלים

זהו גרעינה של הספרייה הלאומית

שכיום נמצאת באוניברסיטה העברית

מי הקים את הספרייה? _____

ובאיזה שנה? _____

14 נמשיך עם רחובו של מייסד הספרייה

ונפגוש את רחוב כהי העור מאפריקה

שם בבית מספר חמש עשרה

שלט צנוע ובו מסופר...

קראו את השלט וכתבו תלמידים

מה פעל בבנין זה בשנת 1930? _____

15 נמשיך לרחוב הנביאים ואתו מזרחה

נפגוש את שבטי ישראל

צפונה נלך עד רחוב החומה השלישית

עד לכאן הגיע תחומה של ירושלים

בימי בית שני

נמשיך מזרחה עד לרחוב חיל ההנדסה

מולנו ירושלים המזרחית והעיר העתיקה

רחוב זה היה חסום בגדרות ובמוקשים

עת ירושלים חצויה היתה לשנים

במשך תשע עשרה שנים

נמשיך צפונה ומשמאל, מבנה ארוך ואפור

זהו בית מגורים שעמד על הגבול

הרימו ראשיכם והביטו למעלה

האם גרו אנשים בקומה העליונה?

למה שמשה הקומה העליונה? _____

16 נצפין עד למבנה שהיום הוא מוזיאון

החלונות היפים חסומים בבטון

מהחרכים בצבצו: מק"כ, עוזי ומקלעון

עמדה ישראלית היתה פה מזמן

וכנויה בפי החיילים _____

17 הגיעו ל-"כיכר פיקוד מרכז"

מעבר בגבול היה כאן אז

מזרחה לכיכר, מבנה עם דגל כחול - דגלו של ה _____

ושם המעבר - _____
ואם תתקשו בפתרון זאת החידה
חפשו שלט על קיר "בית הדין הארצי לעבודה"

18 המשיכו צפונה בדרכו של שמואל
משמאלכם שכונה ותיקה - "בית ישראל"
בסמטאותיה המתינו הצנחנים
לשעת "השין" - תחת מטר פגזים

פנו ימינה לסופו של רחוב הגמול
הכביש הסואן מולכם היה אזור הגבול
הביטו מזרחה משיבת "תולדות אברהם ויצחק"
מסגד שיח ג'ארח נשקף במרחק
לשם רצו במהירות הצנחנים
דרך גדרות תיל ומוקשים

סמוך לישיבה הנ"ל ממזרח, בין השיחים
דבר מה נשאר לנו מאותם הימים
לכו בזהירות, מה גילתם?
מאיזה חומר זה בנוי?

19 בעקבות הנביא נפגוש את "פתוחי חותם"
אך סיוורנו עדיין לא תם
לשמעון הצדיק נצעד קדמה
וברחוב יעקב נטר נשמאלה
בפניה משמאל - מבנה מוכר
אחד מ"בתי המפונים" שנבנו על הספר
לכאן הובאו מפוני המעברות
להגן בגופם על הגבולות
כמה קומות ל"בתי המפונים"?

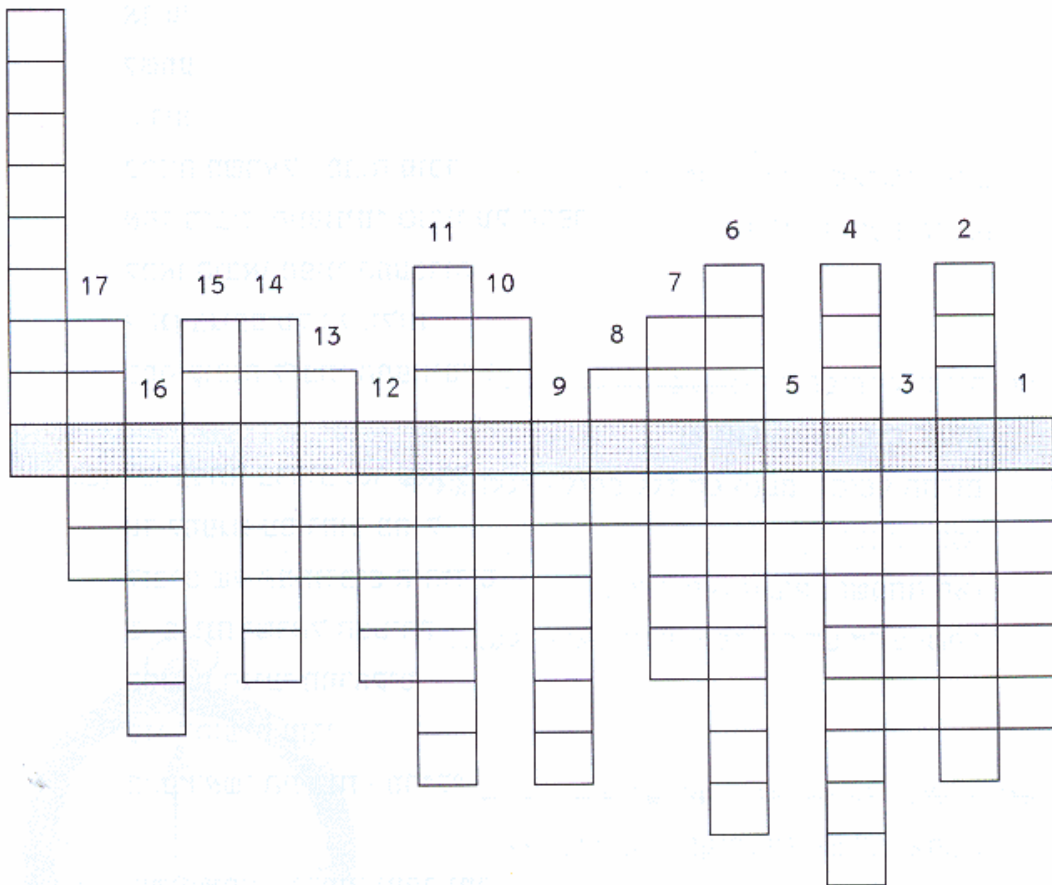
20 לכו צפונה ברחוב נטר שארל
עד למפגש עם רחוב מח"ל
לזכרם של המתנדבים היהודים
שלמדינת ישראל הצעירה
בתש"ח הגיעו ממרחקים
כדי להושיט עזרה
מהם ראשי התיבות - מח"ל?

21 נמשיך צפונה ברחוב יעקב נטר
מימין בנין ענק שהיה בית ספר
אך לא לתלמידים - חלילה...
אלא לשוטרים במשטרת פלסטינה
כן היו ימים... ב"ששת הימים"
עת בדרך לגבעת התחמושת
נכבש זה הבנין ע"י הצנחנים
מי משתמש בבנין זה היום?

22 ימינה ברחוב שרגאי לסוף הסיור

למדנו הרבה זה די ברור
 משמאלנו בית מאורך ושנים תאומים
 הלוא הם "הבית הארוך" ומה שנשאר מ"שלושת הבתים"
 גם אליהם הגיעו הצנחנים
 לאחר כיבוש "בית ספר לשוטרים"
 איזה תנועת נוער משתמשת בבית הארוך? ה_____

מזרחה ל"בית הארוך" במרחק לא רב, כלי משחית שהשתתף בקרב לידו שבו תחת איזה עץ,
 ונסו לפתור את התשבץ

1. שם בית הספר המקצועי של כ"ח
2. המבנה בו התכנס הקונגרס הציוני
3. שם כלי הנשק הנורא
4. המעבר בין שני חלקי העיר
5. כלי המשחית בגבעת התחמושת

6. על מה עמד החפ"ק בששת הימים
7. שם משפחתו של מפקד חזית ירושלים בתש"ח
8. מתנדבי חוץ לארץ – ר"ת
9. שם משפחתו של ממציא הדוידקה
10. ברחוב זה עמד בית משפטו של אייכמן
11. מבנה הזיכרון לחיילנו
12. ארגון צבאי לפני קום המדינה
13. שמו הפרטי של הנשיא השני
14. שם משפחתו של מיסד הספריה הלאומית
15. השנה בה קמה המדינה
16. מה כתוב על העמוד בכניסה לעיר
17. מה כתוב על סמל מועדון המנורה
18. כיצד נקראו בתי המגורים על הגבות

סיימתם בהצלחה?
 בשורה המודגשת – מונומנט על הגבעה
 לשם נגיע ונתייחד בדומיה
 עם הלוחמים שבקרב נפלו
 ואת ירושלים שחררו.

דף תשובות – ציר 1

1. נזכור
2. בניני האומה
3. תמר
4. בית התמר
5. יצחק בן צבי
- האלוף דוד שאלתיאל
ירושלים
6. אוהל
- בית יד לבנים
7. אריה
- בית החיל
8. מרכז ז'ראר בכר
9. קדימה
10. alliance
11. דוידקה
- דויד ליבוביץ
12. בית ההסתדרות
תשי"ח
13. יוסף חזנוביץ
1902
14. מטה ההגנה
15. עמדות צבאיות
16. בית תורג'מן
17. או"מ
- מעבר מנדלבאום
18. עמדה
בטון

19. חמש
20. מתנדבי חוץ לארץ
21. אונר"א
22. צופים

פתרונות לתשבץ

1. אליאנס
2. בניני האומה
3. דוידקה
4. מעבר מנדלבאום
5. טנק
6. בית ההסתדרות
7. שאלתיאל
8. מחל
9. ליבוביץ
10. בצלאל
11. בית יד לבנים
12. ההגנה
13. יצחק
14. חזנוביץ
15. תש"ח
16. נזכור
17. קדימה
18. בתי מפונים

ציר 2

1) נקודת מפגש עמוד "נזכור" מול בנייני האומה.
מעמוד הזיכרון נמשיך ברחוב יפו, נפנה שמאלה ברחוב מוריה עד הגדר.
נעלה במדרגות ונגיע לכיכר. במרכז הכיכר מצבת אבן גבוהה שבמרכזה
כתובת שסובבת את המצבה.

- א. פענח את הכתובת.
- ב. מדוע הוקמה האנדרטה בנקודה זאת?
- ג. מה לדעתך מנציחה האנדרטה?
- ד. איך קרויה המצבה? (רמז - חפש את שם הכיכר).

2) נמשיך מזרחה בתורה מציון ומול האנטנה הגבוהה נפנה שמאלה עד שער
ברזל אפור ונראה מגדל בטון מרשים.

- א. למה הוא שימש (ועדיין משמש)?
- ב. באיזה תקופה, לדעתך, נבנה המגדל?
- ג. מדוע נקרא מפעל המים של ירושלים הגיחון?

3) נחזור חזרה ונפנה שמאלה, לאחר 200 מטר נראה בניין מרשים עם אנטנות רבות.

זהו בניין _____, צייר את סמל הבניין _____
נחצה בזהירות את הכביש לכיוון המדרכה השמאלית. בפינת מלכי ישראל שמגר
עומדים 2 בתים עם גגות רעפים ובחזיתם כתובות.

- א. פענח את הכתובות.
- ב. מה אתה למד מכך?

4) נמשיך הלאה במלכי ישראל עד פינת ג'ימס פין, נראה חומה גבוהה ומאחוריה מבנה מרשים.

- א. למה שימש המבנה ומתי נבנה?
- ב. מתי הפך הבניין למחנה צבאי?

5) נלך לאורך החומה, נעבור את שער הבסיס ונגיע למכון _____
נפנה לרחוב עמוס ומשם לעובדיה כד'. כיום נמצא שם מוסד בשם "בית ברכה", אולם בעבר היה זה ביתו של הקונסול הבריטי ג'ימס פין, נוצרי שחש אהדה רבה לרעיון תקומת העם היהודי. היה זה המבנה הראשון שהוקם מחוץ לחומות, ועם הקמת המדינה הפך למפקדת הגדנ"ע.

- א. פענח את הכתובת שעל משקוף האבן בכניסה לבית.
- ב. למה משמש המבנה כיום?

6) מעובדיה כד' נגיע לצפניה ונפנה ימינה עד "הר צבי".

- א. מהו המקום?
- ב. ע"ש מי נקרא הבניין?
- ג. באיזה תפקיד שימש האיש שעל שמו הבניין?
- ד. מהי התפילה שבחזית הבניין?

7) נחצה את רחבת בית הכנסת בסמטת מלאכי ונרד במשעול ימינה לעזרא עד שנגיע ל"ארמון".
נביט על המבנה המרשים.

- א. מי בנה את "הארמון" ומתי?
- ב. מי השתמש בבניין לאימונים?
- ג. נסה לפענח את הכתובת האדומה הדהויה על מזוזת הקשת החמישית מימין.
- ד. מי, לדעתך, כתב אותה?

8) נמשיך ברחוב עזרא עד רחוב יחזקאל. נלך מזרחה ברחוב אדוניהו הכהן פינת רחוב יואל.
בפינת רחובות יואל ואדוניהו הכהן נמצא מבנה.

- א. למה משמש המבנה?
- ב. מתי נבנה המבנה וע"י מי?
- ג. נסה לאתר אבן יוצאת דופן בקיר שלפניך, מהו מקור האבן?

9) נחזור לרחוב יחזקאל ונרד לאורכו עד צומת שמואל הנביא. נחצה את הרמזורים, נמשיך ישר, מצד שמאל נוכל לראות מבני שיכון ארוכים שנעשים בהם עבודות שיקום. נמשיך לאורך הבניין המשופץ, נחצה כביש ונגיע ל"פרגולה" הירוקה. על שולחנות האבן נענה על השאלות הבאות:

- א. באיזה תקופה, לדעתך, נבנו המבנים האלו?
- ב. מי, לדעתך, האוכלוסייה שמתגוררת במבנים האלו?
- ג. מה, לדעתך, הסיבה שדווקא כאן בנו אותם?
- ד. גשו מאחורי בלוק 115 והסבירו, מה מטרת המלבנים הקטנים בחלקו העליון של הגג?

10) נמשיך ברחוב ארץ חפץ, נחצה את הכביש, נעלה בשדרות לוי אשכול ונפנה שמאלה ברחוב משמר הגבול. במורד הרחוב ליד תחנת האוטובוס נראה בית שלא בדיוק שייך לבניינים ברחוב זה.

- א. במה שונה בית זה משאר הבתים?
- ב. מתי, לדעתך, נבנה הבית?
- ג. ע"פ התשובות שענית, מה אתה למד על המקום?

11) נחזור לשדרות אשכול, נפנה שמאלה, נגיע לרמזור ונחצה את הכביש ימינה. נעבור מתחת לגשר, נעבור ליד בי"ס רנה קסין השייך לרשת כ"ח, ראשי תיבות של חברת _____ נמשיך בכביש ומימין נראה את בנין בית הספר לשוטרים בו החל הקרב על גבעת התחמושת. היום הבניין שייך לארגון _____ והדגל המונף בשער הבניין הוא דגל ה _____

12) נכנס לגבעת התחמושת, נלך לתעלה המערבית המקיפה את הגבעה. בתעלה זאת נלחם כוח צנחנים בפיקוד _____

- א. במהלך הקרב בתעלה נתקל הכוח בקושי בלתי צפוי, מהו?
- ב. כיצד פתר המפקד את הבעיה?

נעלה לראש הגבעה ונגיע לאנדרטת הנופלים.

לאחר דקת התייחדות נפתור את התרגיל הבא.

תפזורת

לפניך תפזורת ובה מושגים הקשורים לכתב החידה, עליך לפענח, לפחות שמונה מושגים.

- _____ (1)
- _____ (2)
- _____ (3)
- _____ (4)
- _____ (5)
- _____ (6)
- _____ (7)
- _____ (8)

ה	נ	ב	י	א	ש	מ	ו	א	ל
י	ט	ח	ב	ז	ו	ה	ב	ג	א
נ	י	נ	נ	י	פ	ס	מ	י	ג
פ	ל	ך	ל	נ	ש	ה	ל	ת	מ
צ	מ	נ	א	מ	י	נ	ח	נ	צ
פ	ב	ו	כ	ך	י	מ	ט	ס	נ
ת	ש	מ	ח	ת	ה	ת	ע	ב	ג
ד	א	ך	ב	ד	ו	ח	מ	י	מ
ך	ש	ה	מ	מ	ו	ך	ס	ל	ס

דף תשובות ציר 2

(1)

- א. כתובת באנגלית המנציחה את היחידה שכבשה את המקום.
- ב. זהו המקום שבו נכנעו התורכים לידי הבריטים.
- ג. את כיבוש ירושלים ע"י גנרל אלנבי.
- ד. מצבת אלנבי - כיכר אלנבי.

(2)

- א. מגדל מים.
- ב. בתקופה המנדטורית.
- ג. ע"ש מפעל המים הקדום מתקופת המלך דוד.

(3)

- הטלוויזיה.
- סמל רשות השידור.
- א. פטרסבורג.
- ב. שהמקום נבנה ע"י תושבי אותם הערים שחוקקים במצבה.

(4)

- א. בית היתומים הסורי ע"ש שנלר, נבנה בסוף המאה ה-19.
- ב. 1939 - עם תחילת מלחמת העולם השנייה.

(5)

- א. הגיאולוגי.
- ב. יראת ה' מקור חיים.
- ג. בי"ס לבנות.

(6)

- א. בית כנסת.
- ב. הרב פסח צבי פרנק.
- ג. רב ראשי לירושלים.
- ד. קידוש לבנה.

(7)

- א. משפחת יהודיוף, בראשית המאה.
- ב. האצ"ל.
- ג. הלאה האמפריליזים הבריטי, האצ"ל כתב אותה.

(8)

- א. בית כנסת.
- ב. בשלהי המאה הקודמת ע"י יהודי בוכרה.
- ג. הכותל המערבי.

(9)

- א. לפני מלחמת ששת הימים.
- ב. מפונים מהמעברות.
- ג. ליד הגבול - אדמה זולה.
- ד. עמדות ירי.

(10)

- א. בית ישן.
- ב. לפני 1948.
- ג. שכאן היה הגבול.

(11)

- א. כל ישראל חברים.
- ב. אונר"א
- ג. או"ם

(12)

- א. דודיק
- ב. ירי של לגיונרים בתוך התעלה.
- ג. שלח מתנדב כדי שירסס באש לתוך התעלות מלמעלה.

תפוזרת

גבעת התחמושת, צנחנים, שנלר, ג'ימס פין, הנביא שמואל, או"ם, רוממה, צפניה.

ציר 3

כיכר צרפת (פריז)

1) אתם נמצאים בכיכר מאוד מפורסמת שמהווה מקום התכנסות להפגנות ממפלגות שונות (הכיכר קרובה לבית ראש הממשלה, רח' בלפור). הביטו דרומה למבנה טרפזי אשר בגגו פסל מפורסם בנצרות. מבנה זה שימש את האוניברסיטה העברית לאחר שבניינה הקבועים היו מוקפים בשלטון ירדני "מובלעת הר הצופים" בין השנים 1948-1967. התקרבו לבניין, הביטו בשלט הכחול וענו על השאלות:

- א. המבנה נבנה בשנת ושמו .
- ב. מבנה זה היה הגבוה ביותר באזור, ופירושו .

2) מכאן נמשיך צפונה לאורך רחוב קינג ג'ורג' עד בית מס' 58. הגעתם למרכז הרוחני היהודי הרשמי של מדינת ישראל - היכל שלמה (משמאל) ובית הכנסת הגדול (מימין), שיזם הרב הראשי הרצוג (אביו של הנשיא לשעבר). עליכם לחפש סממנים אדריכליים יהודיים במבנה.

- א. על גג היכל שלמה נמצאת .
- ב. על גג בית הכנסת הגדול מעוצבים .
- ג. דלתות בית הכנסת מעוצבות כמו ה של הכהן הגדול. (ניתן להיעזר בשלט הכחול הנמצא בצד ימין).

3) ממשיכים ברח' קינג בצד שמאל עד לפינת "הקרן הקיימת", משמאלכם בנייני "המוסדות הלאומיים" עם חצר גדולה בחזיתם. מוסדות אלו היוו בסיס למנגנון השלטוני בארץ ישראל לימים (כנסת, ממשלה). בתאריך _____, חודשיים לפני ההכרזה על קום המדינה, הצליחו להחדיר הערבים (בעיצומו של המאבק ביננו) מכונית תופת לתוך החצר שלפניכם כשבמבנים יושבים ראשי העם. בפיגוע נהרגו 13 יהודים ויותר מ-100 נפצעו.

4) מכאן נמשיך צפונה לאורך קינג ג'ורג' עד לפינת שמואל הנגיד.

בפינה בית כנסת מפורסם - . המשיכו צפונה ברחוב שמואל הנגיד.

משמאלכם מנזר גדול (1897) שבאותן שנים בלט למרחקים מכל הכיוונים שכן הוא יושב על "קו פרשת המים" ולא היו בניינים אחרים שהסתירו אותו. חשוב לדעת שבמלחמת העצמאות שוכנו בו מפוני גוש עציון (זמנית).

שמו של המנזר -

5) נמשיך עד לבית הרופא בפינת שמואל הנגיד, רחוב המעלות (מימין).

א. מי היה הרופא? ד"ר

ב. רופאם של

6) הגיע הזמן לקצת "אומנות", רחוב שמואל הנגיד 12.

הגעתם לבית ע"ש האומן הראשון בתנ"ך בונה המשכן.

על גג הבניין מוצבת כאן פעלה האקדמיה לאומנות שנוסדה

ע"י פרופ' נפנה ימינה ברחוב ע"ש הפרופ' שהזכרנו לעיל. נגיע

לרחוב הידוע קינג ג'ורג', משמאלנו בית פרומין, ששימש

הבניין נבנה ע"י האדריכל ראובן אברהם.

7) נמשיך ברחוב קינג ג'ורג' צפונה ל"בור" (אחרי רח' בארי), בכיכר פסל סוס ש חור.

הכיכר נקראת כיום ע"ש אביו של ח"כ מפורסם.

גם כאן נערכות לעתים הפגנות פוליטיות.

8) נמשיך עם קינג ג'ורג' דרך המשביר לצרכן שבחזיתו נמצא שער עם שעון מעליו, שריד לבניין

קדום שנהרס לצורך בניית המשביר. שם הבניין באותיות לועזיות -

9) נמשיך עם המלך ג'ורג' החמישי עד לפינת יפו, ובכן הגעתם סוף סוף לרמזורים הראשונים בירושלים.

לאחר שהשתמשם כל כך הרבה ברחוב קינג ג'ורג', הגיע הזמן לדעת מי סלל אותו עבורכם.

הסתכלו סביבכם ופתרו:

רחוב המלך ג'ורג' החמישי נפתח ע"י בתאריך _____

לידיעה כללית, אז, לא היו כל הבתים שאתם רואים לפניכם. עליכם לדמיין שטח פתוח כשהשלט מונח בסמוך, בשדה חיטה, על גדר אבנים.

10) נחצה בזהירות, ימינה לרחוב יפו ונרד איתו ימינה. מזרחה (דרום מזרח) עד לכיכר ציון (מדרחוב בן יהודה).

גם כיכר ציון מפורסמת ככיכר לכינוס הפגנות שונות, ולצערנו גם בפיגועים שונים.

מימינכם בניין במקום שבו בנק לאומי (שלט כחול ליד הכספומט).

במקום היה קפה "אירופה" אחד ממרכזי הבילוי של ירושלים המנדטורית, בו בילו אנגלים, יהודים וערבים. כאן גם תוכלו לקחת הפסקה קצרה בטרם תמשיכו במסלול.

11 נמשיך ברחוב יפו (נחצה אותו למדרכה משמאל בהזדמנות ראשונה) ונמשיך עד לרחוב חשין נפנה שמאלה ומיד משמאלנו על קיר בית המשפט לתעבורה ואגף המדידות יש שלטים כחולים. למעשה, הגעתם לאזור ה"בוינגארד" - "מעוז" של הבריטים. היום קוראים לאזור "מגרש הרוסים". בתקופת מלחמת העצמאות הייתה חשיבות לכיבוש המתחם.

המבצע - החטיבה שלחמה -

המבצע ארך יממות.

לצערנו נפלו בו לוחמים (יהי זכרם ברוך).

12 נעלה עם רחוב חשין. משמאלנו משטרת מחוז ירושלים. מלפנינו כנסיית הרוסים, נמשיך להקיף שמאלה את בית המעצר עד לצומת הלני המלכה. בפינת הלני המלכה - רחוב מונבז, נראה "מבצר". השער שלו משמאלכם.

הבניין נקרא ע"ש נסיך רוסי שחי בסוף המאה ה-19.

הבניין משמש כיום את החברה ה

מעניין שדווקא את בניין זה ממשלת ישראל לא קנתה ועד היום הוא לא שייך רשמית למדינת ישראל.

13 נחזור לצומת אשר בה היינו קודם ונרד ברחוב הלני המלכה, רחוב צר מאד, זהירות לכו על המדרכה, משמאל עד לשער הראשון משמאל בניין עם אנטנות, היום רשות השידור משדר מכאן, בעבר שדרו מכאן הבריטים רדיו שנקרא

14 בהגיענו לרחוב שבטי ישראל נפנה שמאלה עד הצומת (רחוב הנביאים).

בפינה הימנית שוכן

כנסו לחצר הפנימית הסתכלו על הבניין בצד שמאל מעל הכניסה כתוב

באותיות לועזיות

בבניין זה שכן בית הספר אוולינה דה רוטשילד.

15 נחצה את הכביש צפונה ונמשיך ברחוב שבטי ישראל. אתם רשאים לחשוב שאתם באיטליה בהשראת המבנה הגדול שמשמאלכם (העתק של אותו בניין נמצא באיטליה) המשיכו עד הצומת ועברו למדרכה משמאל.

בהגיעכם לקראת כביש מס' 1 אתם בכיכר פיקוד מרכז. הגיעו לבית שנמצא בצד שמאל, כיום

בית דין לעבודה.

האזור נכבש ע"י לוחמי

מי עזר להם להדוף התקפה ירדנית?

כמו שהבנתם הגעתם ל"מעבר מנדלבאום". לאחר מלחמת העצמאות עבר כאן הגבול עם ירדן למשך 19 שנה עד מלחמת ששת הימים (1967).

16 נרד ונמשיך עם הכביש היורד צפונה ברחוב שמואל הנביא כ-900 מ' עד לצומת המרומזרת. משמאל רחוב יחזקאל ושכונת הבוכרים, מימין רחוב פיתוחי חותם (חנות למשקאות) ולשם נפנה ימינה.

נמשיך עם הרחוב כשמשמאלנו "בלוקים", בניינים ארוכים של שכונת שמואל הנביא, תוך כדי הליכה הביטו לגגותיהם.

האם הגגות מעוטרים?

17 המשיכו בצומת הבאה ישר (שם הרחוב מתחלף לשמעון הצדיק), עד לצומת הבאה רחוב יעקב (קרל) נטר ובו נעלה (מדרכה משמאל) עד לגשר הנראה באופק. נעלה בגשר עד למרכזו. בגשר הביטו מערבה לכיוון "הבלוקים" של שכונת שמואל הנביא (שבה שוכנו עולים חדשים וכד').

עתה ענו:

למה הגגות דומים, אם אומר לכם שאלו קווי העמדות של חיילנו במשך 19 שנה.

הגגות דומים ל: חומה קשתות חרכי ירי

18 אני מקווה שהבנתם שאתם ב"אמצע הגבול" (מה שנקרא שטח מפורז) - בין מדינת ישראל לבין ירדן כשעמדת הירי החזיתית שלהם זה הבניין המאורך שאתם רואים מצפון בתוך מתחם מגודר. בניין זה כונה ב"ס

ל

19 נמשיך ונרד מן הגשר לכיוון הבניין, עלו על המדרכה צמוד לקיר. המשיכו במדרכה ברחוב

מח"ל בצמוד למתחם והקיפו אותו לאט לאט, תזהו דגלים וסמלים מיוחדים של ה

כיום נמצא במקום ארגון הסעד העולמי (אותיות באנגלית, כתוב על שער הכניסה).

ארגון זה מסייע לפליטים בהרבה מקומות בעולם וכאן מסייע לפלשתינאים המשיכו עם הכביש והישר לפניכם יעדכם:

גבעת התחמושת

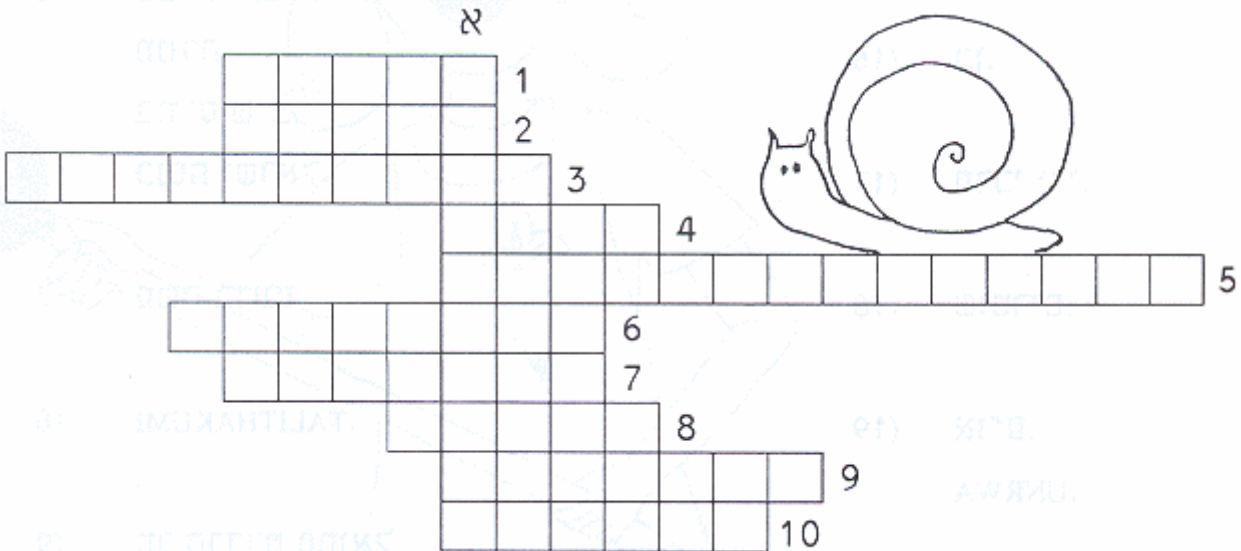
כביש מס' 1 במתכונתו הנוכחית לא היה קיים, אלא הכביש שבו באתם. רחוב שבטי ישראל המשיך ישר (עבר בסמוך למבנה האו"ם) לתוך מדינת ירדן.

הגבול עם ירדן בירושלים נקרא לימים

כדי לדעת את התשובה הזו עליכם לפתור את התשבץ בסוף כתב החידה.
(התשובה נמצאת ב-א מאונך)

תשבץ

- 1) הרופא שהכרתם במסלול.
- 2) המבצע בו נכבש אזור מגרש הרוסים.
- 3) הרדיו של הבריטים.
- 4) על גג היכל שלמה נמצאת...
- 5) בבית סרגיי שוכנת כיום...
- 6) השער הקדום שנמצא ליד המשביר נקרא...
- 7) מיסד בצלאל.
- 8) הרב שהציע להקים את המרכז הרוחני
- 9) לאן פונו מפוני גוש עציון לאחר מלחמת העצמאות?
- 10) החטיבה שלחמה במבצע קילשון.

דף תשובות - ציר 3

1)
א. שמו טרה סנטה, 1927
ב. ארץ הקודש.

2)
א. כיפה
ב. לוחות הברית
ג. חושן

(3)
בתאריך 11.01.1948

(4)
ישורון.
רטיסבון.

(5)
יצחק אריה הופנר.
אסירי המחתרות.

(6)
בצלאל (בית האומנים)
מנורה.
בוריס ש"צ.
כנסת ישראל.

(7)
משה ברעם.

(8)
TALITHAKUMI

(9)
סר הרברט סמואל.
בתאריך 9.12.1924

(10)
סנסור

(11)
קלשון.
עציוני.
5 יממות.
28 לוחמים.

(12)
בית סרגי.
להגנת הטבע.

(13)
קול ירושלים.

(14)
בית מחנייים.
MAHANAIM

(15)
ההגנה.
נערי הגדנ"ע.

(16)
כ.

(17)
חרכי ירי.

(18)
שוטרים.

(19)
או"ם
UNRWA

גבעת התחמושת
הקו העירוני

תשובות לתשבץ

1. הופנר
2. קלשון
3. קול ירושלים
4. כיפה
5. החברה להגנת הטבע
6. טליתקומי
7. בוריס ש"ץ
8. הרצוג
9. רטיסבון
10. עציוני

ציר 4

בשלוש התחנות הראשונות אין לחצות את הכביש!!!

1. כיכר דוד רמז

התחיל לקטר
מהיר, אמין ומדויק
מביא צליין עיתון ושק.
בסוף המאה שעברה,
הגיעה לציון קידמה.
אלה לא מעשיות!
מגיעים מיפו ב- _____ שעות!
במלאת ל _____ מאה שנה,
נקבע השלט מעבר לפינה.

2. כיכר נבון – דרך חברות

מאחורי הסורגים
מאחורי בטון, סורג ומצלמה
הוא אינו עושה שטרות
מאחורי קיר החומר
עושים בולים, אגרות (חוב) בחינות (בגרות) - _____ .

3. כיכר רמז 2

משי ולא מריטה (או רמי)
תוצרת יוקרתית
של זחל זללן _____
אך בתקופה ה _____
אכסניה לכל תגרן
תיאטרון ירושלים הוא רק בניין
התיאטרון בירושלים הוא ה- _____

4. כיכר מנדס פרנס – מפגש דוד המלך ועמק רפאים

אפשר גם להביא צ'קים
שלושת אלפים שנה אחרי מלכת שבא
ראו נא מה לציון הובא.
(מעבר לכביש בגן) _____ חירות יקרה מפז מזה,
_____ מאשכנז (גרמניה) מזה.

5. דוד המלך 23

מנוחה נכונה
מוסרי בנה
האצ"ל פוצץ
משכן רווחה
לכל שוע שר ויועץ - _____

הוועדה של הרוזן _____
לא השכילה לאזן.

6. דוד המלך 26

מגרש המשחקים של אורי (מלמיליאן)
עוגב, בריכה, מגדל, חוגים,
מגרש, פסיפס, תריסר ברושים – _____
_____ גיבור המלחמה, הלורד המשחרר
בעת ההקדשה מה הוא אומר?
"יריבות מדינית ודתית תשכח
אחדות בין עמים תטופח..."

7. בן שמעון דוד 4

ללקק את ראשי התיבות
ברחוב ע"ש ה"האיש המתוק"
_____ דתיים וחופשיים יוצרים דיאלוג

8. אגרון 130 פינת דוד בן שמעון

עצמות ליד גן העצמאות
את ה"ארמון" של פלשתיין _____
_____ הקים המופתי, חאג' אמין
_____ ועדת _____ בו התכנסה והחליטה על _____

9. פינת ריבלין, שמעון בן שטח

זוהרה בדשא
ממזרח לריבלין בבית המומר _____
מדרגות מובילות מחביליו הכיכר.
היום מטעמים לכל כיס וכל כרס
אך פעם ראינו ועיתון פעלו כאן במרץ
קלוב שחבריו פעלו באסמרה
שכל בתאונה נוראית את זוהרה _____

10. רחוב יפו מול מס' 17

צוחק כל הדרך לבנק
ע'ארב ביי ראש עיריית בית פלשתינה – _____
(רמז - העירייה הישנה)
עשה עם _____ בנק קומבינה.
במלחמת תש"ח מרכז העיר המפואר
נחצה לשניים וגבול בו עבר.
ולראיה על הקירות
רואים את סימני היריות - _____

11) מגרש הרוסים ממערב לבניין ראש העיר והמועצה

מעולות לרגל לעולי גרדום
מעון צליינות רוסי נטוש הפכו בריטים לקלבוש
ושם בינות לקרימינלים ישבו בעלי אידיאלים
שניסו בכרוזים, פיצוץ ורימון
לסלק מציון את שלטון אלביון (שם עתיק לאיים הבריטים)
ושניים מהם נידונים לתליה,
"חסכו" לבריטים את ההוצאה (להורג) - _____
מפה לשם ומהון להון
עכשיו נמצא שם מוזיאון _____

12) פינת אלישע והע"ח

מוסר-טוב
שכונה יפה של בני ערב
יושביה הפליטים ממערב _____
עד מלחמת ששת הימים
היה כאן גבול כלל לא תמים
ומסורה אימת הלגיונר
השכונה תייף ותשתפר.
שכונת _____

13) הע"ח פינת משמרות

בראשינו ובלבנו
לזכרם של _____ ההרוגים
אחיות, רופאים, מורים
בשייח ג'ראח במארב אלים
לזכרם להר ה _____

14) מפגש שבטי ישראל סט ג'ורג', חיל ההנדסה ושמואל הנביא

מה עבר במעבר
כאן בתש"ח נבלם טור משוריין ממונע
ועשו במלאכה גם נערי ה _____ (רמז - שלט על בית המשפט).
במקום בו העמוד עומד
ל"ח"ל" אפשר היה להיכנס ולצאת.
שומרונים, אנשי או"ם, כמרים, נזירה
ופעם בשבועיים השיירה ל _____
אחרי הניצחון משורש נעקר
ובמקומו שעון _____ באמצע הכיכר _____

15) ארץ חפץ בלוק 116, מס' 13

אזרחים מחזיקים גבול
השכונות הגדיל ושיפץ _____
הוסיף תאורה, גדר, פרח ועץ.

ב-7 הכניסות, ומה נמוכות הקומות
שיכנו עניים באזור של קרבות.
שכונת _____

16) נכנסו לשיר, ללבבות ולהיסטוריה

להתחבר למובלעת של הר הצופים
משימה שהוטלה על גדוד צנחנים.
עם נשק, מטען, תרמיל ותחבושת
יוצאים הם לכבוש את _____

ב"משולש ה _____ " הבונקר הגדול ודומיהם
איבדו הצנחנים _____ מחבריהם.

דף תשובות – ציר 4

(1)

6

רכבת

(2)

המדפיס הממשלתי

(3)

משי

ממלכית

חאן

(4)

פעמון הדרור

מזרקת אריות

(5)

מלון המלך דוד

ברנדוט

(6)

י.מ.ק.א.

אלנבי

(7)

דוד בן שמעון (דב"ש)

גשר

(8)

מלון פאלאס

אל חוסייני

פיל

חלוקה

(9)
פיינגולד
לבטוב

(10)
נששיבי
ברקליס
העירייה הישנה

(11)
ברזאני ופיינשטיין
היכל הגבורה

(12)
מרוקו
מורשה (מוסררה)

(13)
ע"ח
צופים

(14)
גדנ"ע
הר הצופים
שמש
שער מנדלבאום

(15)
שיקום
שמואל הנביא

(16)
גבעת התחמושת
האש
24

